

ВІДПОВІДІ

Київського національного університету імені Тараса Шевченка
на рекомендації з подальшого удосконалення освітньо-професійної програми
23222 Білоруська мова і література, українська мова і література, англійська мова
перший рівень вищої освіти Бакалавр філології, спеціальність 035 – Філологія
(035.031 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – білоруська),
викладені у проекті Експертного висновку галузевої експертної ради

Висловлюємо нашу вдячність членам галузевої експертної ради за ґрунтовний аналіз, рекомендації та пропозиції стосовно удосконалення освітньої програми, проте вважаємо за необхідне надати коментарі щодо рекомендацій ГЕР за критеріями. Маємо сподівання, що наші пояснення будуть розглянуті й взяті до уваги як в оцінці критеріїв, так і у формулюванні рекомендацій, що почасти спрямовують до практик, які уже активно працюють у межах цієї ОП та в університеті загалом.

Критерій	Звіт ГЕР	Коментар Університету
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми ЕГ Рівень В, ГЕР Рівень В	<p>За всіма підкритеріями Критерію 1 констатуються позитивні практики, зокрема: Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають профілю спеціальності. Мета програми корелює зі Стратегічним планом розвитку Університету, місією ННІФ. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання враховують багаторічний досвід підготовки фахівців з білоруської мови на кафедрі викладання слов'янських мов у провідних вишах України, пропозиції роботодавців та стейкхолдерів. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням стандарту вищої освіти за спеціальністю "Філологія" першого (бакалаврського) рівня, потреб ринку праці, відгуків працедавців та випускників попередньої ОП. Визначені в ОП ПРН повністю відповідають стандарту вищої освіти за спеціальністю. Пперелік ПРН розширено результатами навчання із вибіркового блоку: «Богемістика в системі сучасної славістики», «Інноваційні стратегії викладання слов'янських мов». Зауваження відсутні</p>	<p>Дякуємо шановним членам ГЕР за визначення сильних сторін та позитивних практик, імплементованих в освітню діяльність ОП. Також хочемо додатково акцентувати увагу на тому, що ця освітньо-професійна програма надає можливість поєднувати фахове вивчення білоруської, української та чеської/польської мови (на вибір студента) і досконало опановувати англійську мову. Поєднання трьох слов'янських мов із англійською дозволяє виділити цю ОП як унікальну, адже аналогічних освітніх програм немає у ЗВО України і республіки білорусь.. ОП «Білоруська мова і література, українська мова і література, англійська мова» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня є єдиною в країні та важливою для задоволення потреб суспільства у висококваліфікованих фахівцях з білорусистики й актуальною для розбудови системи безпеки України.</p>
	<p>Рекомендація: Рекомендується під час оновлення ОП оприлюднювати на сайті ЗВО інформацію щодо врахування/відхилення пропозицій стейкхолдерів стосовно визначення цілей ОП та формулювання ПРН для забезпечення можливості ознайомлення з ними широкої громадськості.</p>	<p>Дякуємо за рекомендацію у розрізі критерію 1. Підкреслимо, що відгуки стейкхолдерів систематично розміщуються на сторінці ОП. В Університеті розроблені зразки анкет для опитування різних груп стейкхолдерів і будуть використані усі об'єктивні можливості для формалізування підходу до опитування роботодавців шляхом анкетування, які б відображали ступінь розуміння ними цілей ОП, формулювання ПРН, відповідності ринку праці та оприлюднення цієї інформації на сайті ННІФ.</p>
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	<p>За підкритеріями 2.1, 2.4, 2.6, 2.7 Критерію 2 констатуються позитивні практики, а за підкритеріями 2.2, 2.3., 2.5., 2.8. зроблено зауваження: 2.2. Структурно-логічна схема не містить логічної послідовності опанування ОК, зв'язків між ними,</p>	<p>Дякуємо шановним членам ГЕР за ґрунтовний аналіз освітньої діяльності за критерієм 2. Дозвольте надати пояснення з приводу зауважень: 2.2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.</p>

Критерій	Звіт ГЕР	Коментар Університету
<p>ЕГ Рівень В, ГЕР Рівень Е</p>	<p>взаємопов'язаності та унеможливує з'ясування передумов (дисциплін-пререквізитів). Зокрема, порушено принцип послідовності та логічності у процесі вивчення окремих частин комплексних ОК 11 «Сучасна білоруська мова», ОК15 «Історія української літератури», ОК 16 «Українська мова».</p> <p>В Інтегральній компетентності не визначена спеціалізація 035.031 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – білоруська.</p> <p>2.3. Зміст ОП загалом відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності. Проте в ОП порушена вимога Стандарту, що визначає «об'єктами вивчення та професійної діяльності бакалавра філології є мова(и) (в теоретичному / практичному, синхронному / діахронному, діалектологічному... аспектах)», оскільки в ОП відсутні ОК, що передбачають вивчення мови в діалектологічному аспекті та не дозволяють в повній мірі сформулювати визначені у Стандарті й зазначені в ОП ФК4, отримати ПРН9.</p> <p>В ОП в ОК 16 Комплексної дисципліни Українська мова відсутні підкомпоненти, що передбачають вивчення графіки, орфографії, орфоєпії української мови та морфології (як науки про морфемну будову слова та словотвір як розділ морфології) української мови (зазначений в ОП ОК 16.02 вказує тільки на парадигматичні і синтагматичні аспекти опису мовних одиниць, що відображено у Тематичному плані лекційних і практичних занять Структури навчальної дисципліни). Вказана невідповідність до вимог Стандарту порушує реалізацію ПРН12.</p> <p>В ОП порушена вимога Стандарту, що визначає «об'єктами вивчення та професійної діяльності бакалавра філології є ...література і усна народна творчість; жанрово-стильові різновиди текстів», оскільки в ОП ОК15 Комплексної дисципліни Історія української літератури відсутні підкомпоненти, що передбачають вивчення 1) давньоруської</p>	<p>Структурно-логічна схема, яка міститься в описі ОП, відображає зв'язки між ОК та послідовність їх опанування. Утім погоджуємося з думкою експертів щодо необхідності увиразнити в СЛС послідовність опанування ОК та зв'язків між ними. В оприлюдненому на сайті ННІФ проєкті нової редакції ОП включено оновлену Структурно-логічну схему ОП.</p> <p><i>Принципи послідовності та логічності у процесі вивчення окремих частин комплексних ОК 11 «Сучасна білоруська мова», ОК15 «Історія української літератури», та ОК 16 «Українська мова» визначаються фахівцями-практиками, які беруть участь у створенні ОП, її періодичному перегляді та викладанні відповідних дисциплін. Так, Комплексна дисципліна «Сучасна білоруська мова» розроблялася під керівництвом доцента БДУ Короткевич І.І. та заступника директора Інституту мовознавства НАНУ доц. Скопненка О.І. До уваги було взято специфіку методики викладання близькоспоріднених слов'янських мов в україномовній цільовій аудиторії. Зміст і порядок частин в межах комплексної ОК16 «Українська мова» розроблено на кафедрі сучасної української мови ННІФ та узгоджено з доктором філологічних наук, членом-кореспондентом НАН України, завідувачкою кафедри стилістики та мовної комунікації ННІФ Шевченко Л.І. Послідовність ОК комплексної дисципліни є виваженою та логічною.</i></p> <p><i>Інтегральна компетентність повністю відповідає Стандарту філології і передбачає здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. В Стандарті філології не зазначено, що інтегральна компетентність має бути спроектована на спеціалізацію. Інтегральна компетентність Стандарту філології стосується спеціальності 035 Філологія загалом і є ідентичною для всіх спеціалізацій спеціальності Філологія.</i></p> <p>2.3. <i>Не можемо погодитися з твердженням, що здобувачі освіти не отримують знання з діалектології білоруської мови. Справді, в ОП відсутній ОК, спеціально присвячений діалектології. Але знання про діалектний поділ білоруської мови, сучасний стан білоруських діалектів студенти отримують з перших днів навчання. У дисципліні «Вступ до філології», Ч.1 «Вступ до слов'янської філології» студенти знайомляться з основними рисами та історією розвитку білоруської мови, виконання практичного завдання передбачає короткий опис білоруських діалектів, що відображено в РНП та плані семінарських занять. Відповідні питання виносяться на іспит. Діалектні риси білоруської мови вивчаються при опануванні здобувачами ОП комплексної дисципліни «Сучасна білоруська мова» (ОК 11), зокрема ОК 11.02, ОК 11.03, ОК 11.05, ОК 11.07. закріплюється під час проходження Фахово-виробничої</i></p>

Критерій	Звіт ГЕР	Коментар Університету
	<p>літератури; 2) літератури I пол. XX ст.; 3) літературних тенденцій межі XX – XXI ст., що мають суттєву специфіку порівняно з «Українською літературою II пол. XX ст.». Загалом, це не забезпечує формування зазначених у Стандарті системних знань про «основні періоди розвитку української... літератури від давнини до XXI ст., еволюцію напрямів, жанрів і стилів» (ФК5) та досягнення ЗО ПРН13, зокрема «аналізувати й інтерпретувати твори художньої літератури... визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі».</p> <p>Набуття ФК7 та отримання ПРН16 (у частині набуття навичок перекладу) здійснюється через навчальні дисципліни ВБ1 і ВБ2. За умови вибору дисциплін не «з варіативної складової навчального плану програми, на якій студент навчається» (п.2.2.2--2.2.5 Положення про порядок реалізації студентами КНУ імені Тараса Шевченка права на вільний вибір...) унеможливується досягнення мети ОП щодо застосування ЗО «перекладацьких... умінь і навичок» та набуття Інтегральної компетентності («здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі ...перекладу); зміщується основний фокус ОП щодо «здатності практично застосовувати... практики міжслов'янського перекладу».</p> <p>Кількість кредитів, визначених у Вибірковому блоці 2 у ВК2.01 на вивчення польської /чеської мов та набуття навичок перекладу не забезпечує в повній мірі формування у ЗО ФК4, ФК5 та досягнення ПРН8 (частково), ПРН9 (частково), ПРН13, ПРН21.2.</p> <p>В ОП відсутні ОК, що забезпечують ФК із методики викладання української мови і літератури та відповідають зазначеній в ОП придатності до працевлаштування.</p> <p>2.5. В ОП наявна фахово-виробнича практика з відривом від теоретичного навчання обсягом та практики у ВБ. Передбачена в 6 семестрі фахово-виробнича практика з відривом від теоретичного навчання обсягом 4 кредити відбувається за умов, коли ЗО не завершили опанування окремих складників комплексних ОК (ОК 11.07; ОК12.06-</p>	<p>практики з відривом від теоретичного навчання - ОК 17. Відповідні теми включені до тематичного плану занять у РНП ОК 11.02 Функціонально-комунікативні аспекти білоруської мови (Тема 1. Білоруська мова – національна мова білоруського народу. Місце білоруської мови серед інших слов'янських мов Літературна мова як форма національної мови та форми її існування. Діалектна основа білоруської літературної мови), до переліку питань, що виносяться на іспит в РНП ОК 11.05 Лексикологія і лексикографія білоруської мови (Діалектна лексика. Діалектизми. Діалектний ландшафт Білорусі і лексична система сучасної білоруської літературної мови). Діалектний поділ білоруської мови в компаративному аспекті вивчаються в ОК 16.04 (Історія української та білоруської мови: порівняльний аспект), зокрема в тематичному плані лекцій та практичних занять передбачена тема 6, що висвітлює базові поняття діалектології: діалектний поділ української та білоруської мов; загальну характеристику діалектних одиниць, взаємодію діалектів; діалектну основу білоруської та української літературних мов. До списку літератури включено Діалектний словник білоруської мови Н.Гілевича, працю В.Мойсієнка «Питання історичної діалектології східнослов'янських мов у лінгвістичній спадщині Ю.Шевельова». Особлива увага щодо вивчення мови в діалектологічному аспекті та формування визначених у Стандарті й зазначених в ОП ФК4, з отриманням ПРН9 приділяється під час проходження студентами Фахово-виробничої практики. ОК 17 має на меті закріплення загальних і професійних (фахових) компетентностей у діяльності, пов'язаній з аналізом, творенням, перекладом і оцінюванням письмових та усних текстів різних жанрів і стилів (як із науково-дослідною, критично-аналітичною, так і з прикладною метою) різними мовами (українською, білоруською, англійською), організацією успішної комунікації різними мовами; формування у студентів компетенцій усвідомленого користувача і творця українського та інослов'янського фахового контенту в інтернет-просторі. Оволодіння зазначеними ФК4 та набуття ПРН9 засвідчено успішною професійною реалізацією здобувачів – випускників ОП.</p> <p><i>Формування підкомпонентів в ОК 16</i> відбувалося фахівцями профільних кафедр ННІФ з урахуванням специфіки ОП та вимог Стандарту; зумовлене логікою сучасних підходів до викладання української мови українським студентам-філологам, які виконали попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни та здобули відповідні компетентності (за ОК 16.01), засвідчені сертифікатом ЗНО 2020 і 2021 років, НМТ для вступників 2022, 2023 (набір не здійснювався). Вивчення графіки, орфографії, орфоєпії української мови та морфології (як науки про морфемну будову слова та словотвір як розділ морфології) української мови не вводиться для університетських курсів філологів, які навчаються не на україністичних ОП (де українська мова і література - перша). Вивчення української мови в аспекті парадигматики та синтагматики потрактовано неправильно. В університетській</p>

Критерій	Звіт ГЕР	Коментар Університету
	<p>12.07; ОК14; ОК15.5-15.06).</p> <p>2.8. В ОП простежується непропорційний підхід до розподілу кредитів під час вивчення рівнозначних ОК. Зокрема, якщо на вивчення ОК11.04 (Морфологія білоруської мови) і ОК11.06 (Синтаксис білоруської мови) виділено 11 кредитів, то на вивчення ОК16.02 (Сучасна українська мова: парадигмологія, синтаксис) – 4 кредити. Диспропорція до розподілу кредитів характерна не тільки для вивчення окремих підкомпонентів ОК, а й для ОК комплексних дисциплін у цілому. Так, якщо на вивчення ОК12 Історія білоруської літератури виділено 25 кредитів, то на вивчення ОК15 Історія української літератури – 20 кредитів; для ОК11 Історія білоруської мови виділено 25 кредитів, то на вивчення ОК16 Історія української мови – 20 кредитів, з яких 3 кредити припадають на ОК16.04 Історія української та білоруської мови: порівняльний аспект, 4 кредити – на ОК 16.7 Порівняльно-історична граматики слов'янських мов, 3 кредити – на ОК16.05 Українська наукова мова.</p>	<p>традиції парадигмологія вивчається в аспекті вчення про частини мови з акцентом на формально-структурному розумінні морфологічної парадигми частин мови. Відповідно, у межах тем за частинами мови вивчається словозміна, що передбачає оволодіння основами морфеміки а також міжчастиномовний словотвір української мови. Морфеміка і словотвір як окремі розділи морфології у концепції вивчення української мови за цією ОП не передбачені, оскільки українська мова є другою слов'янською мовою вивчення як складник ОП, що прописано у її назві і характеристиці. Реалізація ПРН12. (Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють) відбувається на усіх етапах вивчення ОК 11, ОК 16, під час опанування ОК 17, практично засвідчуються ОК 18. Недоліком є те, що теми, зазначені в робочих програмах цих ОК, не є конкретизованими. Враховуючи зазначене вище, із зауваженням не погоджуємося, водночас плануємо конкретизувати тематичне наповнення РНП відповідних ОК.</p> <p><i>Не можемо погодитися з твердженням, що в ОП порушена вимога Стандарту, що визначає «об'єктами вивчення та професійної діяльності бакалавра філології є ...література і усна народна творчість; жанрово-стильові різновиди текстів».</i> Зазначена вимога дотримана та забезпечується ОК 20 «Фольклор західних і східних слов'ян», підкомпонентами ОК 15 Комплексної дисципліни «Історія української літератури». Зокрема Ч. 1 ОК15 «Історія середньовічної та барокової української літератури» передбачає вивчення давньої української літератури, у тому числі літератури Київської Русі, середньовічної держави, а також української літератури Ренесансу та Бароко. Термін “давньоруська література” в університетській традиції не вживається (як застарілий). Звертаємо увагу, що у рекомендованому МОН навчальному посібнику П.Білоус «Історія української літератури XI- XVIII ст.» (Серія Альма Матер, 2009 рік) підкреслюється, що «давня українська література охоплює у своєму розвитку вісім століть (XI—XVIII), відомих історії як середні віки і доба бароко» (https://archive.org/details/istliteratXI/page/n1/mode/2up). А 1-ий том академічної «Історії української літератури (у 12 томах)», виданий у 2014 р., присвячений літературі раннього і зрілого Середньовіччя, що хронологічно збігається з епохою Київської Русі (X-перша половина XIII ст.), та літературі пізнього Середньовіччя (друга половина XIII- перша половина XVI ст.), розвиток якої позначений ренесансними віяннями (https://ndumka.kiev.ua/node/367). Ми не погоджуємося з твердженням, що ОК 15 «не забезпечує формування зазначених у Стандарті системних знань про «основні періоди розвитку української... літератури від давнини до XXI ст., еволюцію напрямів, жанрів і стилів» (ФК5) та досягнення ЗО ПРН13, зокрема «аналізувати й інтерпретувати твори художньої літератури... визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі», оскільки комплексна дисципліна формує цілісне уявлення про історичну тяглість, багатство форм і жанрів</p>

Критерій	Звіт ГЕР	Коментар Університету
		<p>української літератури. Як відомо, питання періодизації літературного процесу є дискусійним. Принципи академічної свободи дозволяють НПП обирати оптимальний, з його точки зору, підхід до періодизації. Наприклад, на нашу думку, виокремлення в ОК частини «Літературні тенденції межі ХХ – ХХІ ст.» залишать поза увагою літературні процеси, що відбуваються в українській літературі впродовж принаймні останнього десятиліття. Водночас, у новій редакції ОП планується уточнення назви підкомпонента ОК 15.04 «Літературні тенденції межі ХІХ–ХХ ст.» (Літературні тенденції кінця ХІХ – І пол. ХХ ст.) з метою коректнішого відображення змісту навчального матеріалу в назві підкомпоненту. На нашу думку, змістове наповнення ОК</p> <p><i>Набуття ФК7 та отримання ПРН16 (у частині набуття навичок перекладу) здійснюється не лише через вибіркові навчальні дисципліни ВБ1 і ВБ2, але і через обов'язкові навчальні дисципліни ОК 01 Комплексна дисципліна Вступ до філології, ОК 11 Комплексна дисципліна Сучасна білоруська мова, ОК 13 Багатосеместрова дисципліна Англійська мова, ОК 02 Лінгвокраїнознавство.</i> Наприклад, результати навчання за дисципліною Лінгвокраїнознавство Білорусі: РН2.1 Вміти читати та адекватно перекладати тексти, що містять поширені країнознавчі реалії; РН2.2 Вміти застосовувати наукові методи у процесі аналізу країнознавчих і мовних явищ та реалій. Результати навчання за дисципліною Лінгвокраїнознавство англійськомовних країн: РН2.2 Уміння перекладати культурно-специфічну лексику з англійської мови на рідну та з рідної мови на англійську. Унікальний підхід до вивчення споріднених слов'янських мов у порівняльному аспекті, який відображено в ОП «Білоруська мова і література, українська мова і література, англійська мова» на прикладі ОК 16.04 Історія української та білоруської мови: порівняльний аспект, ОК 16.07 Порівняльно-історична граматики слов'янських мов, ОК 20 Фольклор західних і східних слов'ян, ВБ1 та ВБ2, також сприяє набуттю ФК7 та закріплює ПРН16 у частині набуття навичок перекладу. Оволодіння ФК 7 на практиці засвідчуються ОК 18. Курсова робота та ОК 19 Кваліфікаційна робота бакалавра. Це підтверджує, зокрема, тематика захищених курсових та бакалаврських робіт 30 за останні роки (https://drive.google.com/file/d/1JsjJ4F4VsUNDYKj_2UZ55mcHKPmnlzyR/view).</p> <p>Реалізація місії діючого студентського гуртка «Перекладацька майстерня» употужнює основний фокус ОП щодо «здатності практично застосовувати... практики міжслов'янського перекладу» (https://drive.google.com/file/d/1c6sdphPmwfvnBefl1PKqEuW3lnR2NB_A/view).</p> <p>Розподіл кредитів у Вибірковому блоці 2 потрактовано невірно. Кількість кредитів, визначених у ВБ 2 на вивчення польської /чеської мов відповідає вимогам Стандарту філології та дорівнює кількості кредитів на вивчення першої слов'янської мови - білоруської – 25 кредитів. Розподіл кредитів здійснюється таким чином: 21 кредит</p>

Критерій	Звіт ГЕР	Коментар Університету
		<p>за ВБ 2.01 Багатосеместрова дисципліна Західнослов'янська мова: практичний курс; 4 кредити за ВБ 2.08 Теоретичний курс західнослов'янської мови. Набуття навичок перекладу у Вибірковому блоці 2 забезпечується опануванням ВБ 2.07 Основи компаративного аналізу як викладацька стратегія (7 кредитів) та ВБ 2.09 Галузевий міжслов'янський переклад (6 кредитів), що становить загалом 13 кредитів. Зважаючи на спорідненість об'єктів вивчення (білоруська, українська, чеська / польська мови належать до східнослов'янської та західнослов'янської мовних підгруп), основний фокус та особливості цієї ОП, передбачено вивчення основ та принципів міжслов'янського перекладу, перекладцького аналізу тексту у міждисциплінарному та порівняльному аспекті, що відображає унікальність ОП «Білоруська мова і література, українська мова і література, англійська мова». Відтак, формування у ЗО ФК4, ФК5 та досягнення ПРН8 (частково), ПРН9 (частково), ПРН13, ПРН21.2. забезпечується в повній мірі.</p> <p><i>В Описі ОП, в частині Придатність до працевлаштування описані сфери діяльності, в яких випускники програми можуть реалізувати свої знання та навички, ЗК, ФК і ПРН, на що вказує Стандарт філології. В частині: «Випускник може працювати в ... загальноосвітніх і спеціалізованих навчальних закладах,» зазначається можливе місце роботи без зазначення посади (вчитель, викладач або інше), оскільки в переліку обов'язкових компонентів ОП відсутні ОК психолого-педагогічного циклу, що забезпечують ФК із методики викладання української та / або іноземної мови і літератури. Натомість така підготовка передбачена ВБ 2, відтак випускник може працювати на відповідних посадах за умови обрання та успішного опанування цього вибіркового блоку: ВБ 2.02 Загальна і вікова педагогіка (3 кредити), ВБ 2.03 Загальна, вікова і педагогічна психологія (3 кредити), ВБ 2.06 Методика викладання іноземних мов і літератур у загальноосвітніх навчальних закладах (6 кредитів). Однак ми не зазначали таку можливість в описі придатності випускників до працевлаштування (стор. 12 ОП), оскільки вона не передбачена в основній частині ОП, професійна кваліфікація за цією ОП не присвоюється.</i></p> <p>2.5. Згідно із затвердженим Вченою Радою Університету навчальним планом підготовки здобувачів вищої освіти за ОП «Білоруська мова і література, українська мова і література, англійська мова» у 7 та 8 семестрі передбачається вивчення в основному вибіркового блоку дисциплін, тоді як комплексні навчальні дисципліни-пререквізити у переважній більшості вивчаються до кінця 6 семестру: Комплексна дисципліна «Вступ до філології», Комплексна дисципліна «Лінгвокраїнознавство», Комплексна дисципліна «Українська мова»; Багатосеместрова дисципліна «Англійська мова»; Багатосеместрова дисципліна «Теоретичний курс англійської мови» (крім Ч.2); Комплексна дисципліна «Сучасна білоруська мова» (крім ОК 11.07). З п'ятдесяти освітніх компонентів обов'язкового блоку в 7 та 8 семестрі</p>

Критерій	Звіт ГЕР	Коментар Університету
		<p>вивчається лише шість. Отже, знання, набуті під час вивчення фахових обов'язкових навчальних дисциплін впродовж 1-6 семестрів є достатніми для набуття умінь і практичних навичок під час проходження практики, яка була неодноразово апробована під час реалізації ОП та засвідчила свою ефективність.</p> <p>2.8. Зауваження щодо «непропорційного підходу до розподілу кредитів під час вивчення рівнозначних ОК» є недоречним, назви ОК11, ОК16 вказані невірно. ОК 11 Сучасна білоруська мова та ОК 16 Українська мова, як і ОК 12 Історія білоруської літератури та ОК 15 Історія української літератури не є рівнозначними. Це прописано у назві ОП «Білоруська мова і література, українська мова і література, англійська мова», де українська мова і література - другий компонент цієї трикомпонентної програми, відображено у її характеристиці: спеціалізація Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – білоруська, основний фокус освітньої програми та спеціалізації: «Акцент на здатності практично застосовувати набуті теоретичні знання і фахове володіння білоруською мовою, знання білоруської літератури». Додамо також, що освітня кваліфікація, яка здобувається за цією ОП: «Бакалавр філології за спеціалізацією слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – білоруська». Рішення щодо розподілу кредитів ЄКТС в межах зазначених комплексних дисциплін освітньої програми належить до виключної компетенції ЗВО, продиктоване специфікою фахових предметів, які вивчаються як відповідні частини КД, це рішення не свідчить про "диспропорцію" при розподілі кредитів і не порушує вимоги Стандарту вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 03 Гуманітарні науки, спеціальність 035 «Філологія». Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20.06.2019 р. No 869.</p>
	<p>Рекомендації:</p> <p>Рекомендується увідповіднити опис предметної області в розділі 3 «Характеристика освітньої програми» зі Стандартом вищої освіти спеціальності 035 Філологія для першого (бакалаврського) рівня; в Інтегральній компетентності визначити спеціалізацію 035.031 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – білоруська; узгодити вивчення окремих частин комплексних ОК із принципами послідовності та логічності (ОК11, ОК15, ОК16); пропорційно розподіляти кредити на вивчення рівнозначних ОК; із метою дотримання вимог Стандарту вищої освіти за спец. 035 Філологія ввести додаткові складники до ОК15 (з метою сформувати ФК5, ФК7 та отримати ПРН13), ОК16 (з метою сформувати ФК4 та отримати ПРН9); забезпечити формування ФК7 та досягнення ПРН16 (у частині</p>	<p>Дякуємо шановним членам ГЕР і вважаємо за доцільне пояснити нашу позицію стосовно наданих рекомендацій.</p> <p>В описі предметної області вказано галузь знань (Гуманітарні науки), спеціальність (Філологія) та спеціалізація (Слов'янські мови та літератури (переклад включно)). До назви галузі знань буде додано шифр, до найменування спеціальності та спеціалізації – код. На наше переконання, для визначення предметної області інформація, подана в описі, є достатньою, а копіювати характеристику предметної області зі Стандарту філології вважаємо недоречним. Інтегральна компетентність повністю відповідає Стандарту філології.</p> <p>Паритетні умови кредитного розподілу в трикомпонентній освітній програмі неможливі, перевага надається дисциплінам освітньої спеціалізації «Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – білоруська».</p> <p>Реалізація ПРН 16 у частині набуття навичок перекладу здійснюється не лише через обов'язковий ОК 01 «Вступ до філології» та навчальні дисципліни вибіркового блоку 1 і 2, але і в межах вивчення ОК 02 «Лінгвокраїнознавство», окремих тем у складі ОК</p>

Критерій	Звіт ГЕР	Коментар Університету
	<p>набуття навичок перекладу) через додаткове введення обов'язкових ОК;</p> <p>збільшити кількість кредитів, визначених у ВБ2 (ВК2.01) на вивчення польської /чеської мов та набуття навичок перекладу для формування ФК4, ФК5 та досягнення ПРН8, ПРН9, ПРН13, ПРН21.2;</p> <p>ввести до ОП ОК, що забезпечують ФК, ПРН із методики викладання української мови і літератури в загальноосвітніх навчальних закладах та відповідають зазначеній в ОП «Придатності до працевлаштування»; перерозподілити види навчальних занять із ОК02, ОК05, ОК09, ОК07, ОК10, ОК12 (Ч.4 і 7) та вирізнити лекційні/практичні/семінарські заняття; переглянути семестр проходження фахово-виробничої практики (врахувавши вивчення комплексних навчальних дисциплін-пререквізитів), збільшити її кредитний обсяг та розширити кількість баз для проходження фахово-виробничої практики з відривом від теоретичного навчання.</p>	<p>11, ОК 13. Відповідні зміни в ОП будуть відображені до початку 2024-2025 н.р.</p> <p>Кількість кредитів, визначених у ВБ 2 на вивчення польської /чеської мов відповідає вимогам Стандарту філології та дорівнює кількості кредитів на вивчення першої слов'янської мови – білоруської – 25 кредитів.</p> <p>Необхідність вводити до ОП освітні компоненти, що забезпечують ФК, ПРН із методики викладання української мови і літератури в загальноосвітніх навчальних закладах відсутня, оскільки викладацька підготовка випускників передбачена лише за умови вибору ВБ2. і не передбачена в основній частині ОП. Професійна кваліфікація за цією ОП не присвоюється.</p> <p>Розподіл аудиторних годин (лекційних, практичних / семінарських) в межах встановлених кредитів підпорядковано меті ОП, її основному фокусу та особливостям. Відтак, в межах ОК 05, ОК 09, ОК 07, ОК 10, які належать до дисциплін загальногуманітарного циклу і не забезпечують набуття фахових компетентностей, передбачено лише лекційні навчальні заняття; дисципліни пропедевтичного циклу (ОК 01.02, ОК 01.04, ОК 02), які викладаються у I та II семестрі, покликані сформувати у здобувачів освіти теоретичну базу для оволодіння фаховими компетентностями та визначені в РНП відповідних дисциплін завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання набутих знань забезпечують контроль за практичною підготовкою здобувачів та отриманих ПРН. Натомість місце ОК 01.03 та ОК 11.07 в структурі ОП, їх цілі та мета (за ОК 01.03 – вироблення умінь і навичок застосовувати здобуті знання у процесі читання, коментування, перекладу і комплексного лінгвістичного аналізу текстів; за ОК 11.07 – сформувати необхідні професійні компетентності, зокрема, навчити на належному фаховому рівні вільно володіти мовно-образними засобами білоруської мови, використовувати їх відповідно до лексико-семантичних, граматичних і стилістичних норм) зумовлюють відповідний розподіл навчальних занять, обґрунтований в РНП навчальних дисциплін.</p> <p>Проходження практики студентами-білорусистами відбувається у два етапи. Їх послідовність зумовлена специфікою ОП, спрямованою на оволодіння здобувачами широким спектром практичних умінь, методичними вимогами щодо послідовності та наступності оволодіння окремими професійним навичками (від загального до конкретно-предметного). Оволодіння практичними навичками в межах ОП відбувається під час семінарських, практичних занять та фахово-виробничої (4 кредити), перекладацької (4 кредити) або виробничо-педагогічної практики (4 кредити). Загальна кількість кредитів – 8. Таким чином, ОП дозволяє досягти практичних результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти для першого (бакалаврського) рівня. Утім, у новій редакції ОП, над якою зараз працює проєктна група, і яка є відкритою для обговорення всіма зацікавленими особами, заплановано одну фахово-виробничу практику в 8 семестрі обсягом 8 кредитів. Основною базою для проходження фахово-виробничої практики з відривом від теоретичного навчання</p>

Критерій	Звіт ГЕР	Коментар Університету
		<p>є Центр білоруської мови та культури ім. В. Короткевича, створений з метою надання практичної допомоги у реалізації освітнього процесу на ОП та координації міжнародної співпраці в межах напрямку. Впродовж років реалізації ОП здобувачі освіти мали можливість самостійно обирати бази проходження практики, або ж проходити дані види практики на базі Психологічної служби КНУ імені Тараса Шевченка, Посольства республіки білорусь в Україні, Інституту мовознавства НАНУ ім. О. Потебні, що забезпечує можливість співпрацювати з потенційними роботодавцями. З 2022-2023 навчального року кафедра працює над збільшенням кількості баз для проходження усіх передбачених видів практики з відривом від теоретичного навчання. На даний момент триває робота над підписанням Угоди з видавництвом Gutenberg Publisher (м. Краків, Польща, шеф-редактор Валентина Андреева) про створення бази практики для здобувачів ОП.</p> <p>Враховуючи позитивні практики, описані у документах акредитаційної справи, а також частково продемонстровані під час фокус-груп, та надані пояснення й відповіді на зауваження, висловлюємо сподівання, що шановні члени ГЕР підтримають оцінку ЕГ за рівнем В Критерію 2, оскільки вважаємо що рівень Е за цим критерієм є заниженою оцінкою.</p>
<p>Критерій 3 Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання ЕГ Рівень В, ГЕР Рівень В</p>	<p>За всіма підкритеріями Критерію 3 констатуються позитивні практики щодо правил прийому на навчання; врахування особливостей ОП у правилах прийому; правил визнання результатів навчання, зокрема отриманих в інших закладах освіти та у неформальній освіті. Зауваження відсутні</p> <p>Рекомендація: Рекомендується активізувати роботу щодо інформування ЗО про наявність платформ і проєктів для здобуття інформальної та неформальної освіти.</p>	<p>Дякуємо шановним членам ГЕР за аналіз та оцінку відповідності базових нормативних положень університету, що регламентують вступні випробування та визнання різних форм результатів навчання.</p> <p>Дякуємо шановним членам ГЕР за рекомендацію. Вважаємо за доцільне пояснити нашу позицію з приводу заохочення здобувачів до навчання на курсах у системі неформальної та інформальної освіти. На наше переконання, позиція у цьому питанні має бути виваженою і обґрунтованою з цілого ряду причин: 1) як правило, якісні курси в системі неформальної освіти монетизовані, тому ми не можемо пропонувати студентам додаткові платні послуги; 2) університет несе відповідальність за якість організації освітнього процесу за університетськими освітніми програмами, проте університет не відповідає за якість курсів неформальної освіти; 3) жодні курси не можуть врахувати логічну послідовність структури ОП у своїй програмі та вимоги, які передбачені цією ОП; 4) кожна освітня програма університету забезпечується високофаховими спеціалістами, тому не є зрозумілим, чому потрібно залучати додаткові форми освіти і в чому їх перевага.</p> <p>Зважаючи на те, що процедура визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регламентована «Положенням про валідацію і визнання результатів навчання здобутих у процесі неформальної та/або інформальної освіти у</p>

Критерій	Звіт ГЕР	Коментар Університету
		<p>програмах вищої та фахової передвищої освіти КНУ», і що студенти мають всі права для реалізації своєї індивідуальної освітньої траєкторії і за формами неформальної та інформальної освіти, ступінь активності студентів в системі неформальної та інформальної освіти не є відповідальністю Університету. Зважаючи на надані пояснення, розцінюємо рекомендацію шановних членів ГЕР за Критерієм 3 як побажальну перспективу розвитку ОП.</p>
<p>Критерій 4 Навчання і викладання за освітньою програмою ЕГ Рівень В, ГЕР Рівень В</p>	<p>За підкритеріями Критерію 4 в основному констатуються позитивні практики. Зауваження стосується підкритерію 4.4. Перегляд та оновлення робочих програм навчальних дисциплін на ОП має здійснюватися кожні два роки. Водночас РПНД, затверджені у 2020-2021 н.р., не переглядалися та не перезатверджувалися (ОК 01.01-05, 02.01, 02.02, 03, 06, 09, 11.01-04, 11.07, 12.01-03, 13 (1-2, 3-4, 5 сем.), 14 (6 семестр), 15.01-04, 15.06, 16.01-07, 18, 20 та ВБ 2). У РПНД (ОК14, 15.01, 15.03, 15.06; 16.02, 16.03,16.04) списки рекомендованої літератури не оновлювалися; подавалися застарілі джерела; не дотримувалися норми ДСТУ 8302:2015 щодо оформлення списку літератури. У РПНД ОК 19 бібліографічний опис Вимог до підготовки та написання навчально-наукових і кваліфікаційних робіт містить лише назву та упорядника, без вказівки на доступ до ресурсу.</p> <p>Рекомендації: Рекомендується дотримуватися графіка перегляду, перезатвердження РПНД; у РПНД оновити списки рекомендованої літератури, додати до списку літератури публікації НПП, що відповідають специфіці ОК; при оформленні списку літератури дотримуватися норми ДСТУ 8302:2015; оприлюднювати результати опитування ЗО щодо якості ОП та її освітніх компонентів на сайті ННІФ.</p>	<p>Дякуємо шановним членам ГЕР за врахування всіх позитивних практик у розрізі критерію 4 та вважаємо за потрібне надати деякі пояснення.</p> <p>Перегляд та оновлення робочих програм навчальних дисциплін на ОП здійснюється після затвердження навчального навантаження викладачів на наступний навчальний рік. Набір ЗО на ОП «Білоруська мова і література, українська мова і література, англійська мова" здійснюється один раз на два роки. Планований набір на ОП у 2022 році було скасовано у зв'язку з початком повномасштабного вторгнення РФ в Україну та політичною позицією офіційної влади республіки білорусь щодо цього. Відтак, перегляд і перезатвердження РП навчальних дисциплін, викладання яких здійснювалося лише у 2020-2021 роках (ОК 01.01-05, 02.01, 02.02, 03, 06, 09, 11.01-04, 12.01-03, 13 (1-2, 3-4 сем.), 15.01-04, 16.01-07, 18, 20), у 2021-2022, 2022-2023 та 2023-2024 навчальних роках були недоцільними. Водночас, окремі факти, наведені у звіті ГЕР в частині зауважень, не відповідають дійсності. Наприклад, РНП ОК 11.07, РНП 15.06 були затверджені 2023 року, РНП частин ОК 14 затверджено відповідно до навчального плану здобувачів за ОП у 2022 та 2023 роках. Анотації навчальних дисциплін ВБ 2 затверджено у 2021 році, що забезпечило реалізацію ЗО набору 2020 року права обирати навчальні дисципліни з обов'язкових та вибіркових частин навчальних планів згідно з п.п. 2.2.2 – 2.2.7 «Положення про порядок реалізації студентами Київського національного університету імені Тараса Шевченка права на вільний вибір дисциплін».</p> <p>У РПНД (ОК14, 15.01, 15.03, 15.06; 16.02, 16.03,16.04), які у інших РПНД, списки рекомендованої літератури укладаються / оновлюються відповідно до планового перегляду РНП, про що йшлося вище. Рішення щодо включення до програми тих чи інших джерел належить виключно до компетенції викладача ЗВО. Ми не оперуємо терміном «застарілі джерела» щодо видань попередніх років, які є базовими для студентів-філологів і без знайомства з якими неможливе досягнення відповідних РН за дисципліною (напр. у РНП ОК 15.01: Історія Русів / Пер. І. Драча; вступ ст. В. Шевчука. К., 1991. 318 с.; <i>Франко І.Я.</i> Русько-українській театр: Іст. обриси. // Збір. тв.: У 50 т. К.: Наук. думка, 1981. Т. 29. С. 293-336.; <i>Чижевський Д.</i> Історія української літератури: Від початків до доби реалізму. Тернопіль: МПП «Презент» за участю товариства «Феміна», 1994. 480 с.). Це поняття не відповідає традиції університету і не має права на існування як таке, що суперечить компетентнісному підходу, стандартам і принципам класичної освіти. Наявність чи відсутність у списку рекомендованої літератури видань останніх років не є ознакою якості РНП, оскільки</p>

Критерій	Звіт ГЕР	Коментар Університету
		<p>до цього списку включаються лише ті джерела, які необхідні для опанування певного курсу, розробником якого є фахівець з відповідної дисципліни. Водночас звертаємо увагу на те, що до списку рекомендованих джерел розробники обов'язково включають новітні наукові та навчально-методичні видання, напр.: МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО КУРСУ ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ XI – XXI ст. / Укладачі: Вільна Я. В., Гаєвська Н. М., Жуковська Г. М., Задорожна С. В., Ковалів Ю. І., Романенко О. В., Рябченко М. М., Сліпушко О. М., Ткаченко О. П., Усатенко Г. О., Янкова Н. І. К., 2023. 256 с. (РНП ОК 15.01); <i>Ткаченко О.</i> Поетика міфу і символіка в романі Василя Земляка «Лебедина згряя» // Академічні студії. Серія: Гуманітарні науки. № 2. 2023. С. 47–53. (РНП ОК 15.06); Шевченко Л. І., Шулінова Л.В. Стилїстика української літературної мови. Книга 1: Тести, завдання, вправи: Навчальний посібник. Видання 4-те: доповнене й перероблене. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2018. (РНП 16.03 від 2020 р.); Шевченко Л. І., Шулінова Л. В. Стилїстика української літературної мови. Книга 2: Функціональна діагностика тексту: Навчальний посібник. Видання 4-те: доповнене й перероблене. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2018. (РНП 16.03 від 2020 р.).</p> <p>Зауваження щодо РПНД ОК 19 в частині “бібліографічний опис Вимог до підготовки та написання навчально-наукових і кваліфікаційних робіт містить лише назву та упорядника, без вказівки на доступ до ресурсу” приймається. Дякуємо експертам за помічену технічну помилку (у скан-копії РПНД втрачено частину тексту, а саме: Вимоги до підготовки та написання навчально-наукових і кваліфікаційних робіт (для студентів-філологів). Методичні рекомендації / За ред. Г.Семенюка. Київ, 2020. URL: https://drive.google.com/file/d/1ybQZwbRd6U2uGzxXR1BC5IMNhrCTf7EL/view), яку зобов'язуємося усунути.</p> <p>Приймаємо рекомендацією ГЕР щодо оновлення списків рекомендованої літератури у РНП, але просимо взяти до уваги те, що при укладанні списку джерел визначальним критерієм для викладачів є наукова цінність праці, авторитетність автора та його ідей у певній філологічній галузі. Не завжди праці знаних вітчизняних і зарубіжних науковців видавалися / перевидавалися за останні п'ять років. Списки рекомендованої літератури у РНП дисциплін буде переглянуто й актуалізовано з дотриманням норм ДСТУ 8302:2015.</p> <p>За затвердженими анкетами в КНУШТ системно проводиться опитування здобувачів освіти. Опитування щодо якості ОП та її освітніх компонентів відбувається у VIII семестрі (квітень-травень 2024р.). Результати опитування будуть опрацьовані соціологічною службою Університету й оприлюднені на сайті ННІФ.</p>
Критерій 5 Контрольні заходи, оцінювання	За всіма підкритеріями Критерію 5 констатуються позитивні практики: ЗО ознайомлені з формами контрольних заходів та критеріями оцінювання. У РПНД визначено процедури проведення контрольних заходів і	Дякуємо шановним членам ГЕР за врахування позитивних практик у розрізі критерію 5 та за належну оцінку цих практик. Також приймаємо рекомендацію про залучення здобувачів освіти до участі в заходах, присвячених питанням академічної доброчесності. Вважаємо за необхідне додати, що процедури й документи, якими в

Критерій	Звіт ГЕР	Коментар Університету
здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність ЕГ Рівень В, ГЕР Рівень В	<p>представлено методи контролю, форми оцінювання, шкала та критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів. Розроблене методичне видання, де описано основні види і форми контрольних завдань, сформульовано вимоги до різних видів робіт тощо пов'язане з вивченням історико-літературних та літературознавчих дисциплін. Інформація про проведення контрольних заходів та критерії оцінювання навчальних досягнень доведена до всіх учасників освітнього процесу; популяризація академічної доброчесності на університетському рівні. Зауваження відсутні</p> <p>Рекомендації: Рекомендується залучати ЗО до участі в заходах, присвячених питанням академічної доброчесності.</p>	<p>Університеті забезпечуються контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність, мають не лише чітке документальне врегулювання, а й систематичне застосування. НПП планомірно долучаються до постійної популяризації наведеної діяльності серед здобувачів, у тому числі надають інформацію про міжнародні семінари та проекти, спрямовані на впровадження академічної доброчесності в практику вищої освіти України, в яких Університет традиційно бере участь. У популяризації академічної доброчесності вагому роль відіграє також діяльність студпарламенту; питання академічної доброчесності розглядаються під час вивчення обов'язкової дисципліни «Вступ до університетських студій».</p>
Критерій 6 Людські ресурси ЕГ Рівень В, ГЕР Рівень В	<p>За підкритеріями Критерію 6 6.2. – 6.6. констатуються позитивні практики, за підкритерієм 6.1. зроблено зауваження:</p> <p>Професійна та наукова кваліфікація викладачів, які забезпечують освітній процес, є достатньою для реалізації якісної підготовки ЗО. НПП мають публікації у фахових виданнях України, укладають та публікують навчальні посібники, методичні рекомендації. Водночас публікаційна активність НПП за останні 5 років у виданнях, зареєстрованих у наукометричних базах Scopus та/або Web of Science, є низькою. Теми та проблематика наукових публікацій окремих НПП (ОК11.01, ОК11.03-11.06, ОК5, ОК20) частково/ цілком не відповідають специфіці ОК, не є дотичними до дисципліни, яка викладається.</p> <p>Рекомендації: Рекомендується активно залучати стейкхолдерів-роботодавців академічного та/або комерційного спрямування до проведення аудиторних занять; посилити публікаційну активність НПП у виданнях, що належать до категорії В, та у виданнях, що входять до наукометричних баз Scopus, Web of Science.</p>	<p>Дякуємо шановним членам ГЕР за глибокий аналіз кар'єрних траєкторій, публікаційної активності та підвищення викладацької майстерності кадрового складу ОП.</p> <p>Тривалий час викладання мовних дисциплін на ОП забезпечувалося фахівцями, відрядженими з університетів республіки білорусь. З огляду на об'єктивні обставини (війна росії проти України, у якій республіка білорусь займає проросійську позицію) ця практика перервана. НПП, які забезпечують викладання ОК на ОП є висококваліфікованими фахівцями-славістами, до кола наукових зацікавлень яких належить і білорусистика. Про це свідчать публікації викладачів ОП, зокрема: Погребняк О. Проблема мови в сучасних білоруських антиутопіях // Науковий журнал «Міжнародний філологічний часопис». - № 11(4), 2020. – С. 45-50. Режим доступу: http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Filol/article/view/14632; Пагрэбняк А., Палій А. Канцэпцыя адукацыйна-прафесійнай праграмы. Беларуская мова і літаратура, украінская мова і літаратура, англійская мова. для студэнтаў Кіеўскага нацыянальнага ўніверсітэта імя Тараса Шаўчэнкі // Беларуская мова як замежная. – Polska, Uniwersytet Warszawski, № 5 / 2021. С. 36-43; Фразеологія і пареміологія білоруської мови: методичні рекомендації до практичних занять / Укладач Маслун А. Київ, 2024, 28 с. Останні роки білоруську мову викладає випускниця кафедри 2016 року Маслун А.О., яка має професійну кваліфікацію «фахівець з білоруської мови і літератури». Хочемо підкреслити, що з об'єктивних причин неможливі публікації у білоруських фахових виданнях, які найбільше зацікавлені в наукових розробках з білорусистики. Вважаємо за необхідне ще раз підкреслити, що широка славістична підготовна НПП кафедри дозволяє викладати широкий спектр дисциплін. Але наукові інтереси викладачів ОП, як правило, вужчі, ніж предметна сфера окремих ОК, що є природним. Зауваження щодо недостатньої публікаційної активності НПП за останні 5 років у виданнях, зареєстрованих у наукометричних базах Scopus та/або Web of Science, буде враховано.</p> <p>Зазначимо, що у процесі реалізації ОП «Білоруська мова і література, українська</p>

Критерій	Звіт ГЕР	Коментар Університету
		<p>мова і література, англійська мова» представники роботодавців та професіонали-практики регулярно залучаються до проведення аудиторних занять, що було озвучено під час фокус-групи, зазначено у ВС та у відповідях на зауваження ЕГ. Так, на умовах погодинної оплати на ОП викладав та керував написанням кваліфікаційних робіт к.філол.н. Скопненко О., відомий білорусист, заступник директора Інституту мовознавства НАНУ. На умовах довгострокового контракту у 2010-2020 рр. працювали фахівці з провідних закладів вищої освіти Білорусі доц. Короткевич І., доц. Старовойтова Н. та ін. Як професіонали-практики запрошувалися гостьові лектори – проф. Рагойша В., доц. Кобржицька Т., проф. Лукашанець О. Кілька лекцій для здобувачів освіти провів академік Півторак Г. Лекції роботодавців і професіоналів-практиків в режимі онлайн проводились і під час карантинних обмежень, і після початку повномасштабної війни (доц. Старовойтова Н., к.філол.н. Плешко М., директор Центру білоруських комунікацій). Остання онлайн лекція, яку провела шеф-редактор видавництва Gutenberg Publisher (м. Краків, Польща) Валентина Андреева відбулася 20.03.2024.</p> <p>Погоджуємось із рекомендацією посилити публікаційну активність НПП, утім хочемо додати, що на кожній кафедрі ННІФ укладено календарний план навчальних видань викладачів кафедр відповідно до педагогічного навантаження. Просимо також взяти до уваги сформований на кафедрі слов'янської філології окремий ефективний досвід участі науково-педагогічних працівників у міжнародних програмах академічної мобільності із передбаченою участю в багатоаспектних наукових семінарах тощо, із можливістю апробувати відповідні дисциплінарному наповненню ОП дослідження і студії. Згадані програми не вважаються прямою альтернативою публікаційній активності НПП у виданнях, внесених до наукометричних баз Scopus та WoS, між тим, за певних обставин, можуть бути ефективним посиленням функціональної апробації змістової специфіки ОК, викладання яких забезпечують НПП.</p>
Критерій 7 Освітнє середовище та матеріальні ресурси ЕГ Рівень В, ГЕР Рівень В	За всіма підкритеріями Критерію 7 констатуються позитивні практики: ЗО мають якісні умови та можливості для досягнення визначених цілей та результатів навчання. Навчально-методична підтримка реалізується за допомогою системи автоматизації освітнього процесу Triton. Учасники освітнього процесу мають можливість безплатно використовувати матеріально-технічну базу та інформаційні ресурси ЗВО. Приміщення навчального корпусу ННІФ, бібліотека та гуртожиток забезпечені вільним доступом до мережі Internet. Приміщення навчального корпусу ННІФ відповідає правилам та нормам експлуатації, містить схеми евакуації та спеціальні позначки для орієнтування в будівлі. Корпус ННІФ містить облаштоване укриття із можливістю здійснення навчального	Дякуємо шановним членам ГЕР за ознайомлення із освітнім середовищем та матеріальними ресурсами, що забезпечують освітню діяльність за ОП «Білоруська мова і література, українська мова і література, англійська мова». Приймаємо рекомендацію шановних членів ГЕР щодо можливості упровадження спільної платформи для онлайн-навчання та самостійної роботи ЗО. Зазначимо, що науково-педагогічні працівники КНУТШ мають можливість обирати зручні для кожного викладача платформи для дистанційного навчання, наприклад, Zoom, Googlemeet та ін, створювати навчальний контент у межах інтерактивних навчальних сервісів Classtime, Classroom; користуватися навчальними ресурсами Wordwall, Quizlet тощо. Питання організації освітнього діловодства успішно вирішує система Triton. У той же час, університет розглядає і обговорює можливість запровадження єдиної LMS платформи, більш сучасної ніж Moodle, без вроджених вад цієї системи, системи сумісної з запровадженими в ESCO сучасними програмами цифровізації

Критерій	Звіт ГЕР	Коментар Університету
	<p>процесу. Організаційно-консультативну підтримку здійснюють відділ академічної мобільності, відділ зв'язків з громадськістю. У ЗВО розроблено низку документів, які регулюють політику та процедури вирішення конфліктних ситуацій, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією. Діє постійна комісія вченої ради з питань етики. Здійснюється політика щодо запобігання, виявлення та протидії корупції, затверджена Антикорупційна програма, працює уповноважена особа з реалізації антикорупційної програми та запобігання корупції.</p> <p>Зауваження відсутні</p> <p>Рекомендації: Рекомендується розглянути можливість упровадження спільної платформи для онлайн-навчання та самостійної роботи ЗО.</p>	<p>освітніх документів, наприклад OpenEdX .</p>
<p>Критерій 8 Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми ЕГ Рівень В, ГЕР Рівень В</p>	<p>За всіма підкритеріями Критерію 8 констатуються позитивні практики:</p> <p>Гарант та члени робочої групи здійснюють моніторинг ОП та її перегляд із періодичністю 2-5 рр. Результати переглядів та доцільність внесення змін розглядаються на засіданнях кафедри. Органи студентського самоврядування беруть участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу, науково-дослідної роботи, призначення стипендій, організації дозвілля, оздоровлення, побуту та харчування тощо. В ННІФ запроваджено практику проведення щосеместрового опитування щодо викладання дисциплін. Результати опитувань студентів обговорюють на кафедрі слов'янської філології та вченій раді ННІФ.</p> <p>Кафедра слов'янської філології співпрацює з роботодавцями, які залучаються до обговорення ОП. У ЗВО функціонує відділ сприяння працевлаштуванню та роботи з випускниками. НПП кафедри слов'янської філології підтримують постійний зв'язок із випускниками через особисте спілкування; допомагають їм у працевлаштуванні та розв'язанні професійних питань. Завдяки дотриманню процедур забезпечення якості освіт й активній взаємодії всіх стейкхолдерів, ОП реагує на потреби ринку праці та запити всіх зацікавлених сторін, що уможливило вчасне усунення виявлених недоліків. До моніторингу забезпечення якості освітньої діяльності залучається окрім робочої групи, НПП, студенти та роботодавці. Розгляд ОП відбувається на робочих нарадах робочої групи, засіданнях кафедри слов'янської філології, вченої ради ННІФ.</p> <p>У ЗВО створено відділ забезпечення якості освіти, який</p>	<p>Висловлюємо подяку шановним членам ГЕР за рекомендацію та високу оцінку великої кількості позитивних практик, імплементованих в організацію освітньої діяльності за ОП «Білоруська мова і література, українська мова і література, англійська мова» у контексті критерію 8.</p> <p>Поділяємо увагу експертів до регулярного оприлюднення результатів опитування стейкхолдерів, проте наголошуємо на тому, що на сторінці ОП сайту ННІФ розміщено нещодавні відгуки випускників та здобувачів освіти ОП, а також інших зацікавлених сторін (Левицького В., Плотки О., Скопненко О.), які демонструють ставлення різних груп стейкхолдерів до забезпечення якості ОП «Білоруська мова і література, українська мова, англійська мова».</p>

Критерій	Звіт ГЕР	Коментар Університету
	<p>координує систему забезпечення якості освіти. Інтерв'ювання фокус-груп дозволяє зробити висновки про загальну обізнаність стейкхолдерів щодо їхньої відповідальності за забезпечення якості освіти тощо. Зауваження відсутні</p> <p>Рекомендації: Рекомендується регулярно оприлюднювати результати опитування стейкхолдерів щодо забезпечення якості ОП «Білоруська мова і література, українська мова, англійська мова».</p>	
<p>Критерій 9 Прозорість та публічність ЕГ Рівень В, ГЕР Рівень В</p>	<p>За всіма підкритеріями Критерію 9 констатуються позитивні практики:</p> <p>Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу є чіткими, зрозумілими; розміщені у відкритому доступі для усіх зацікавлених сторін. Інформаційно-консультативна підтримка реалізується також за допомогою сайту ННІФ, різноманітних месенджерів, у групах соціальних мереж та каналу You Tube.</p> <p>У ЗВО дотримуються вимог щодо вчасного оприлюднення та обговорення проекту ОП. Інформація щодо затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднена на офіційному сайті ЗВО. На сайті ННІФ усі зацікавлені особи мають можливість ознайомитись із інформацією про ОП.</p> <p>Зауваження відсутні</p> <p>Рекомендації: Рекомендується запровадити практику оприлюднення результатів опитування всіх груп стейкхолдерів з метою інформування зацікавлених сторін; під час перегляду ОП узгодити форму проекту з вимогами, визначеними в нормативних документах ЗВО, вказувати період розгляду проекту.</p>	<p>Дякуємо шановним членам ГЕР за відзначення позитивних практик у контексті Критерію Прозорість та публічність. Дозвольте надати пояснення стосовно рекомендацій.</p> <p>Хочемо підкреслити, що інформація, розміщена на сайті ЗВО щодо ОП та її змістового наповнення, а також методичного забезпечення, є вичерпною для учасників освітнього процесу за цією ОП та усіх, хто зацікавлений у якості її реалізації. В ННІФ діє безперервний зворотній зв'язок із випускниками за цією ОП, які мають можливість проходити опитування та залишати відгуки; ці відгуки, а також відгуки роботодавців розміщені на сторінці ОП. Позитивною практикою є демонстративність освітньої діяльності у мережі FACEBOOK на сторінках Університету, Навчально-наукового інституту філології, Кафедри слов'янської філології. Зокрема, ОП має власну сторінку в соціальній мережі INSTAGRAM (покликання є на сторінці ОП), де студенти та викладачі обмінюються різноманітними навчальними та профорієнтаційними матеріалами. Планується подальше залучення додаткових аналогічних і нових форматів дотримання прозорості та публічності освітнього процесу на ОП для всіх його учасників.</p> <p>Згідно з Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка ЗВО не пізніше, ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на сайті проект з метою отримання зауважень та пропозицій зацікавлених сторін. Затвердження нової редакції ОП відбудеться у травні після закінчення акредитаційної експертизи, що надає можливість врахувати зауваження та рекомендації ЕГ та ГЕР. Увесь цей період проект перебуває на стадії обговорення. погоджуємося з необхідністю розмістити супровідну інформацію про часові межі розгляду проекту та під час наступного перегляду ОП узгодити форму проекту з вимогами, зазначеними в Положенні.</p>